

ประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑

พ.ศ.๒๕๕๙

โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ กำหนดให้มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น โดยจะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงาน เพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย ประกอบกับมาตรา ๒๘๐ แห่งรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะ หรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ ซึ่ง ก.พ.ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นเป็นประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เพื่อใช้บังคับเป็นมาตรฐานกลางไว้

ก.ค.ศ.ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีหน้าที่อบรมสั่งสอนศิษย์และให้บริการทางการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนเก่งคนดีและเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ผู้เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตวิญญาณและอุดมการณ์ของความเป็นครู เป็นผู้มีศีล คือละเว้นความชั่วทั้งปวงและต้องตั้งตนอยู่ในธรรม คือกระทำการแต่สิ่งที่ดี ถูกต้องและเป็นความดีงาม มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม ประกอบกับต้องยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการ ตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอแนะ คือ การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม การมีจิตสำนึกที่ดีซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อส่วนรวม การยึดถือประโยชน์ของชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน การยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรมและถูกกฎหมาย การให้บริการประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยและไม่เลือกปฏิบัติ การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างถูกต้องครบถ้วน ถูกต้องและไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานรักษามาตรฐานมีคุณภาพโปร่งใสและตรวจสอบได้ การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

ดังนั้น เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑ ทั้งหลายเกิดสำนึกถึงซึ่งและเที่ยงธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรี ข้าราชการควรแก่ความไว้วางใจและเชื่อมั่นของปวงชน และดำรงตนตั้งมั่นเป็นแบบอย่างที่ดีงาม สมกับความเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามมาตรฐานทางจริยธรรมและประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และต้องตามเจตนารมณ์ของ ก.ค.ศ. จึงกำหนดประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑ ดังนี้

ข้อ ๑ ประมวลจริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ มาตรฐานคุณธรรมและอุดมคติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นเครื่องกำหนดทิศทางในการดำเนินชีวิตของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมและคุณธรรม และเป็นแนวทางชี้แนะให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาบรรลุถึงปณิธานและอุดมการณ์ของความเป็นครู

ส่วนที่ ๒ มาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คือ คุณความดีที่เป็นข้อกำหนดในการประพฤติปฏิบัติทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประชาชนและผู้เรียนเกิดความเชื่อถือ ศรัทธา และยอมรับ

ข้อ ๒ ในประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานี้

“การไม่เลือกปฏิบัติ” หมายความว่า การไม่ใช้ความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจโดยมีอคติเป็นส่วนตัวในการใช้ดุลพินิจหรือการปฏิบัติหน้าที่ต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด อันเนื่องมาจากชาติกำเนิด เพศ ศาสนา หรือความเชื่อ เชื้อชาติ สัญชาติ อายุ การศึกษา ทัศนคติ ความเห็นทางการเมือง ความพิการ สภาพร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ สถานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม

“ประโยชน์” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน บริการ ตำแหน่งหน้าที่การงาน สิทธิประโยชน์ หรือประโยชน์อื่นใด หรือคำมั่นสัญญาที่จะให้หรือรับว่าจะให้หรือจะได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดในอนาคตด้วย

“ประมวลจริยธรรม” หมายความว่า ประมวลจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑ ฉบับนี้

“ข้าราชการ” หมายความว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑

“คณะกรรมการจริยธรรม” หมายความว่า คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ

“ของขวัญ” หมายความว่า ของขวัญตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

ส่วนที่ ๑

มาตรฐานคุณธรรมและอุดมการณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อ ๔ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพึงยึดถือคุณธรรมสี่ประการตามพระบรมราโชวาทเป็นเครื่องกำหนดกรอบในการประพฤติและปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

(๑) การรักษาความสัจ ความจริงในต่อตนเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

(๒) การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีเท่านั้น

(๓) การอดทน อดกลั้น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

(๔) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต รู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

ข้อ ๕ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพึงยึดถืออุดมคติของครู ๙ ประการ เพื่อเป็นแนวทางชี้้นำการประพฤติตนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ เพื่อบรรลุถึงปณิธานและอุดมการณ์ของความเป็นครู ดังนี้

- (๑) เคารพและเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่
- (๒) เมตตากรุณาปราณีต่อผู้เรียน
- (๓) เสียสละและอดออม
- (๔) บำเพ็ญตนอยู่ในความดี
- (๕) ทำหน้าที่ให้บริสุทธิ์ยุติธรรม
- (๖) ชำนาญศิษย์ให้มีคุณธรรม
- (๗) กระทำการด้วยปัญญา
- (๘) ไม่ประมาทในชีวิต
- (๙) ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ ๒

มาตรฐานจริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อ ๖ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม โดยต้องปฏิบัติดังนี้

(๑) อบรมสั่งสอนศิษย์ด้วยจิตเมตตาไม่เบียดเบียน ไม่ทำร้ายหรือละเมิดต่อศิษย์ มีจิตกรุณาให้ความคุ้มครองปกป้องศิษย์ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

(๒) ละเว้นจากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรมและอบายมุข

ข้อ ๗ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบ โดยต้องปฏิบัติตนดังนี้

(๑) มีจิตวิญญานของความเป็นครู เสียสละและอุทิศตนให้กับการปฏิบัติหน้าที่เต็มกำลังสติปัญญาความสามารถ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ รวดเร็ว และไม่เลือกปฏิบัติ

(๒) กระทำการทั้งปวงด้วยความสุจริต ไม่กระทำการใดที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไม่ก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการอื่น

(๓) รับผิดชอบต่อหน้าที่ เอื้อเฟื้อ สงเคราะห์ให้ความช่วยเหลือแก่ศิษย์ เมื่ออยู่ในฐานะที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ หรือประสบเคราะห์จากอุบัติเหตุ การละเมิดกฎหมายหรือภัยอื่นๆ

(๔) ไม่ใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

(๕) ไม่ใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ของตนไปในทางจงใจ บังคับ กดดันหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ การใช้ดุลพินิจหรือการกระทำของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น อันเป็นผลให้การตัดสินใจ การใช้ดุลพินิจ หรือการกระทำนั้นเป็นไปโดยไม่สุจริตและไม่เที่ยงธรรม

(๖) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ ทำธุรกิจของตนเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น

ข้อ ๘ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

(๑) ไม่กระทำกิจกรรมหรือประกอบอาชีพเสริม ซึ่งมีลักษณะเป็นผลประโยชน์ทับซ้อนหรือเป็นการขัดกัน ระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม

(๒) ไม่เรียกรับหรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่น เรียกรับ หรือยอมจะรับ ซึ่งของขวัญ ทรัพย์สิน สิ่งของ หรือประโยชน์อื่นใดแทนตนหรือญาติของตน เพื่อแลกเปลี่ยนกับการกระทำใดในหน้าที่ อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกหรือมีผลให้ต้องกระทำการในหน้าที่โดยมิชอบ

(๓) ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่หรือกรรมการใดที่เป็นคุณหรือโทษแก่บุคคลใดด้วยความไม่เป็นธรรม หรือเป็นการเลือกปฏิบัติ

(๔) ไม่ดำเนินการหรือทำนิติกรรมหรือสัญญาหรือเสนอให้อนุมัติโครงการหรืออนุมัติโครงการใดอันเป็นเหตุให้ตนหรือบุคคลอื่นได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

(๕) ไม่กระทำการใดในหน้าที่หรือร่วมมือกันกระทำการใด อันเป็นการฉ้อราษฎร์บังหลวง

(๖) ต้องไม่รับของขวัญหรือของกำนัลหรือประโยชน์อื่นใด นอกเหนือจากโอกาสและกาลตามประเพณีนิยมและของขวัญนั้น ต้องมีคุณค่าตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประกาศกำหนดไว้ เว้นแต่ญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานานุรูป หรือการให้โดยธรรมจรรยาหรือตามประเพณี

ข้อ ๙ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องยึดทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรมและถูกกฎหมาย โดยต้องปฏิบัติดังนี้

(๑) กล้ายืนหยัดอย่างมั่นคง ที่จะกระทำหน้าที่ให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ชอบด้วยเหตุผล ถูกต้องและเป็นธรรม ไม่โอนอ่อนหรือยอมตนให้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลใดๆ

(๒) ต้องเคารพและปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาตามครรลองของกฎหมาย รวมทั้งประมวลจริยธรรมนี้อย่างเคร่งครัด

(๓) ไม่สั่งการหรือชักจูงให้ผู้เรียนหรือผู้ใต้บังคับบัญชากระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือขัดต่อศีลธรรมอันดี

(๔) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ตนรู้หรือควรรู้ว่าไม่ถูกต้อง หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในการนี้ ให้ทั่วทั้ง เป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้บังคับบัญชา

(๕) ไม่เลี่ยงกฎหมายหรือใช้ช่องว่างของกฎหมายหรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายที่ต้องใช้ในอำนาจหน้าที่ เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรืออันเป็นผลให้เกิดความไม่ถูกต้องหรือทำให้เสียความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรมหรือการใช้บังคับกฎหมายนั้น

ข้อ ๑๐ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่และให้บริการแก่ผู้เรียน และประชาชน ด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยและไม่เลือกปฏิบัติ โดยต้องปฏิบัติดังนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้น รอบคอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่ละเลยหรือ หลีกเลี้ยง หรือหน่วงช้างานในหน้าที่จนเกิดความล่าช้าหรือเสียหาย

(๒) อบรมสั่งสอนหรือปฏิบัติหน้าที่และให้บริการแก่ผู้เรียนหรือประชาชนตามแต่กรณี ด้วยความเต็มใจ มีน้ำใจไมตรีโดยไม่เลือกปฏิบัติ

ข้อ ๑๑ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง โดยต้องปฏิบัติดังนี้

(๑) เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนที่ร้องขออย่างเพียงพอ ถูกต้อง รวดเร็ว ไม่ถ่วงเวลาให้ เนิ่นช้า ไม่บิดเบือนและถือปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ โดยเคร่งครัด

(๒) ไม่เปิดเผยความลับของผู้เรียน รักษาความลับของทางราชการ ความลับที่ได้จากการ ปฏิบัติงานในหน้าที่หรือจากประชาชนที่มาติดต่อราชการ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามกระบวนการ ยุติธรรมหรือการตรวจสอบตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๑๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยต้องปฏิบัติดังนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่โดยมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล เต็มกำลัง สติปัญญาความสามารถและ เต็มศักยภาพแห่งตน จนงานบรรลุผล ได้มาตรฐาน

(๒) พัฒนาตนเองให้ทันต่อวิทยาการ เพิ่มพูนทักษะในวิชาชีพ และฝึกฝนอบรมจิตใจให้มี คุณธรรมดียิ่งขึ้นเป็นลำดับอยู่เสมอ เพื่อนำมาพัฒนางานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

(๓) ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของทางราชการ รวมทั้งงบประมาณหรือสิทธิประโยชน์ ที่ทางราชการจัดให้ ด้วยความประหยัด คุ่มค่า และระมัดระวังมิให้เสียหายหรือสิ้นเปลืองเยี่ยงวิญญูชน จะพึงปฏิบัติต่อทรัพย์สินของตนเอง

(๔) ใช้ความรู้ความสามารถ ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นไปตามหลักวิชาและ หลักการแห่งวิชาชีพ รักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพครูและมาตรฐานของกฎหมาย

ข้อ ๑๓ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยต้องปฏิบัติดังนี้

(๑) จงรักภักดีและเทิดทูนพระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาท ไม่กระทำการหรือ ยอมให้ผู้ใดกระทำการล่วงละเมิด

(๒) ศรัทธา ยึดมั่น และไม่แสดงการต่อต้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เคารพและปฏิบัติตามกติกาสถาปัตยกรรมประชาธิปไตย ไม่ใช้วิธีการนอกระบอบ ประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา

ข้อ ๑๔ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการวางตนและยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

(๑) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพเฉพาะ

(๒) เคารพและปฏิบัติตามหลักศาสนาและศีลธรรมอันดีในส่วนที่ตนนับถือ วางตนให้สมเป็นปุชนียบุคคล ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามหรือบิดเบือนหลักศาสนา หรือเผยแพร่ชักจูงผู้เรียนหรือประชาชนให้หลงผิด

(๓) ปกครองดูแล เอาใจใส่ผู้เรียนตามหลักคุณธรรม รักษาความเป็นธรรมไม่ลำเอียงยึดหลักความเสมอภาค และหลักความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ข้อ ๑๕ ในฐานะผู้บังคับบัญชา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติดังนี้

(๑) ยืนหยัดที่จะปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมายโดยเคร่งครัด ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีรวมทั้งเป็นที่ปรึกษาและเป็นที่ยึดเหนี่ยวของผู้ใต้บังคับบัญชา

(๒) รักษาวินัย ตั้งอยู่ในความยุติธรรม ไม่ลำเอียง ไม่เห็นแก่ความสัมพันธ์ส่วนตัว ความเป็นพวกพ้องหรือบุญคุณส่วนตัว ไม่สร้าง ความแตกแยก

(๓) ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยหลักการและเหตุผล ไม่ผลักความรับผิดชอบให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสุภาพ มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์และสมานฉันท์